

BOŽINOV

VI SE HVALITE Z DELOM, DELOM,
DELOM; Z DOLŽNOSTJO, DOLŽNOSTJO
DOLŽNOSTJO.

KAD PA JE TO VAŠE DELO
IN TA VAŠA DOLŽNOST?

KAD PA BO OSTALO OD VSEGA TEGA,
KONU KURISTI IN KAD POMEVI?

JAZ SEM BOLJ GLOBOKO
ORAZ, MOJE BRAZDE BODO
OSTALE. VI STE ME PAČ VIDELI
OB VINU IN OB PUNČAH ŽIV
KRETA PA ME NE VIDI TISTE DO-
LGE TEDNE, DNI IN NOČI, KO
HODIM (DELAM) GOR PA DOL
KAMOR V REŠETKI IN KUGEM
S KLADIVOM (ČOPIČEM) STAVEK
(BARVO) NA STAVNEK (PLATNO)

JAZ JAZ, HUDIČA, NI SEM
KRIJU DA SEM SLOVENEK

(SLIKAR)

JUAN CANKAR

BOZ. ČAČOR, YFR.

GEORGI BOŽINOV — slikar

je rojen v Strumici 1947 leta. Končal je Pedagoško Akademijo v Skopju pri profesorju Kočomanu leta 1972.

Član DLUM od leta 1973 in član DSLU od 1974.

Član Likovnih Umetnikov Jugoslavije.

Stanuje na Vrhniki, na Ul. 6. maja 12.

Samostojne razstave:

- 1969 Niš
- 1973 Strumica
- 1974 Ljubljana
- 1975 Ljubljana, Videm Dobropolje
- 1976 Strumica
- 1979 Ljubljana
- 1980 Ljubljana
- 1981 Ljubljana, Maribor, Vrhnika
- 1982 Vrhnika

Skupinske razstave:

- 1972 Strumica
- 1973 Skopje
- 1974 Kraljevo, Ljubljana, Strumica
- 1975 Skopje, Ljubljana, Kumanovo, Kruševac, Piran, Tuzla, Beograd, Strumica, Trnovo (Bolgarija)
- 1976 Titovo Užice, Sarajevo, Beograd, Banja Luka, Zagreb, Zenica, Doboј, Strumica, Ljubljana, Skopje
- 1977 Ljubljana, Skopje, Strumica, Kumanovo, Bitola
- 1978 Vranje, Kumanovo, Skopje, Ljubljana
- 1979 Karlovac, Ljubljana, Vinkovci, Beograd
- 1980 Titograd, Ljubljana, Vrhnika, Skopje
- 1981 Ljubljana, Vrhnika, Cetinje
- 1982 Vrhnika, Ljubljana, Metlika
- 1983 Tuzla, Ljubljana, Vrhnika, Srebrenik, Metlika

Kolonije:

Strumica, Počitelj, Vranje, Kumanovo, Bistra, Metlika, Bistra, Srebrenik.

Njegova likovna dela se nahajajo v galerijah:

Vranje, Beograd — JNA, Titograd, Počitelj, Strumica, Šabac, Srebrenik, Metlika

Velik del se nahaja pri privat kolekcionarjih.

Postoj, popotnik!
Samo ti si mi ostal,
da ti rečem:
Poglej, te ranjene kosti,
Prhni mi!
Nihče noče
deliti smrti z menoj.
Tu je mir,
tu se lahko spočijem.
Do morja je še daleč.

KAMEN NEBO ISTRA

Slikarja Georgija Božinova bi danes že lahko prišteli v srednjo generacijo likovnih ustvarjalcev. Če bi si hoteli ustvariti lastno podobo avtorja in njegovega dela, bi morali poseči dolgo v preteklost, v čas, ko si je v rodnem okolju še skušal izoblikovati svoj lasten svetovni in likovni nazor. Rudi-mentalno okolje in še neizkušen mladostni, ustvarjalni polet sta, v želji čim hitreje zapisati videno, botrovala pastozno, skicozno položenim bujnim, večkrat celo koloristično preobloženim barvnim namazom.

Topel kolorit, vehamentne poteze čopiča in često izraziti pastozni nanosi barve so dediščina prinesena iz rodnega okolja, ki jo slikar uspešno združuje s strogostjo in doslednostjo tako pri postavitvi celotne kompozicije, kakor tudi pri obravnavi detajlov.

Pri pregledu dosedanje ustvarjalne poti umetnika, lahko ugotovimo več ločenih opusov, kot so motivi stare makedonske arhitekture, ki jih je ustvarjal še v Strumici, cikel; ptic; ki so nastale kot odgovor umetnika na odhod v svet, točneje na prihod v Slovenijo in njegova prva občutja ob življenju v novem okolju. Morda je ravno v tem ciklu najmočneje izražena nostalgija po slikovitem starem, domačem okolju, ki jo je bilo čutiti že v prvem opusu, kot odgovor na hitro spreminjanje in urbanizacijo Strumice s prodorom industrije v to obmejno mesto.

Naslednji opus „Korenine“ je rezultat zrelejšega, umirjenjšega pogleda na prehojeno življenjsko in likovno pot. Paleta je funkcionalno zreducirana in umirjena, skoraj tonsko vrednotena, vendar še ohranja značilnosti toplih bogatih barv v obliki akcentov, ki so dostikrat položeni pastozno, kot smo to srečali že v prejšnjih obdobjih.

Tudi risba, ki ni več samostojni, ločeni likovni element, je še vedno močno prisotna, le da je tokrat kot sestavni del povsem podrejena celotni kompoziciji. Konflikt med prostorom in objektom, ki ni več tako izrazito naglašen, kot v opusu „Ptice“ je zgrajen na svetlobni vrednosti posameznih barvnih namazov v ospredju in v ozadju slike čeprav se objekt v ozadju često staplja z okoljem, kar še poudarja dramatičen učinek platen.

Temu opusu sledi krajši; Ikone; lahko bi rekli tudi preizkus, ki pa ni nikoli prerasel v sklenjeno celoto. Ambiciozno zastavljena naloga združitve avtorjevih makedonsko-grških Korenin katerih simbol naj bi bila stara grška ikona, s koreninami prejšnjega opusa je ostala nerealizirana.

Tudi srečanje z bleščečim soncem in bivanjem v Istri je vzbudilo v Georgiju Božinovu spomin na kamenito Makedonijo. Izziv je tokrat tako močan da skuša v svojem zadnjem ciklu, ki ga je sam poimenoval; Kamen Nebo Istra; razrešiti problem močne svetlobe, ki se odbija od golih apnenčevih skal v istarskem kamnolomu.

Za ozadje služi še nadalje nebo. Toda tu se pokaže, da nebo nad Istro v kolorističnem smislu ni isto, kakor nebo nad Vrhniko. Prvotna osredotočenost, ki na problem kamenja in svetlobe povzroči razpad kompozicije na dve nespojilivi polovici. Rešitev je v ponovnem pohodu v Istro, kjer avtor znova in znova preverja barvne vrednote, tokrat obeh sestavin, neba in kamnitih sten, ter se vrne v atelje šele, ko smatra da je problem rešen.

Temna paleta, ki je značilna za; korenine; se mora tokrat umakniti odprti svetli paleti, pri tem pa ostaja še naprej zreducirana, včasih skoraj tonska. Kompozicija se podreja statiki motiva, ki je tokrat umirjenejša, kot smo je vajeni doslej. Svetle partije so skoncentrirane v sprednjem delu kompozicije, medtem ko je gornji del, ki pa zajema nebo v srednjem delu praviloma bil za nekaj odtenkov temnejši in se pusti gornjemu robu platna tonsko in barvno pogloblja, ritem pa ustvarja dinamične forme, ki v svoji organski obliki konkurira trdoti svetlih predelov v srednjem delu slike, kar vnaša v statičnost kompozicije določeno dinamiko.

V času sprostitve so v kamnolomu nastali tudi direktni, več ali manj naključni; odtisi: s tem na papir in kopica skic, ki so kasneje osnova drobnih, skrbno izrisanih risb kjer skuša ujeti podobo tudi obdelanega kamna, uporabljenega tako za zidove, kar se zdi povezava s slikami arhitekture iz mladosti, kakor tudi kamna oblikovanega v predmete značilne za Istro, kot so portali, vodnjaki, mize, stebri.

dr. Franc Curk

Zapustili so ranjeni planet.
Obesili so
krik na vozove
in igre na konje.
Nato so razvili
zastavo tišine,
pol droga gluhe tišine.
Razvili so mrtvo tišino vetra
v polomljena vrata (spomina).
Nož je zarezal.

„KAMNOLOM“ odkriva del pokrajine okrog Marušičev s svojo lepoto oblik in barv. Bleščeča bela barva je odraz sonca, ki peče in ustvarja soparo, ki trpeta v zraku, tako da nebo dobiva posebno barvo in da strogo ločena elementa, kamen — nebo v horizontu povezuje v celoto. Ta moment je tudi vodilni v ciklusu slik. Sopara je ujeta tudi v sencah, ki se pojavljajo s svojo strogostjo v kompoziciji, kot neločljivi del celote.

„KAMENOLOM“ I. olje

Zdaj sem sam sebi krvotok.
Zdaj slapove delam,
da bi živel.
Bradavice in kraste
poganjam v nebo,
v tisočletno prekletstvo
brez prsti.
Počena aorta.

V nekaterih slikah tega ciklusa je kompozicija ena sama razpoka kamnoloma, ki dovoli tudi obravnavo detajlov kot izreden odnos oblik, barv in črt. Pretirana uporaba temnih tonov prihaja zato, ker to zapuščeno kamnito okolje ima že svojo patino, ki jo narava tako skrbno naredi in tako ljubosumno čuva.

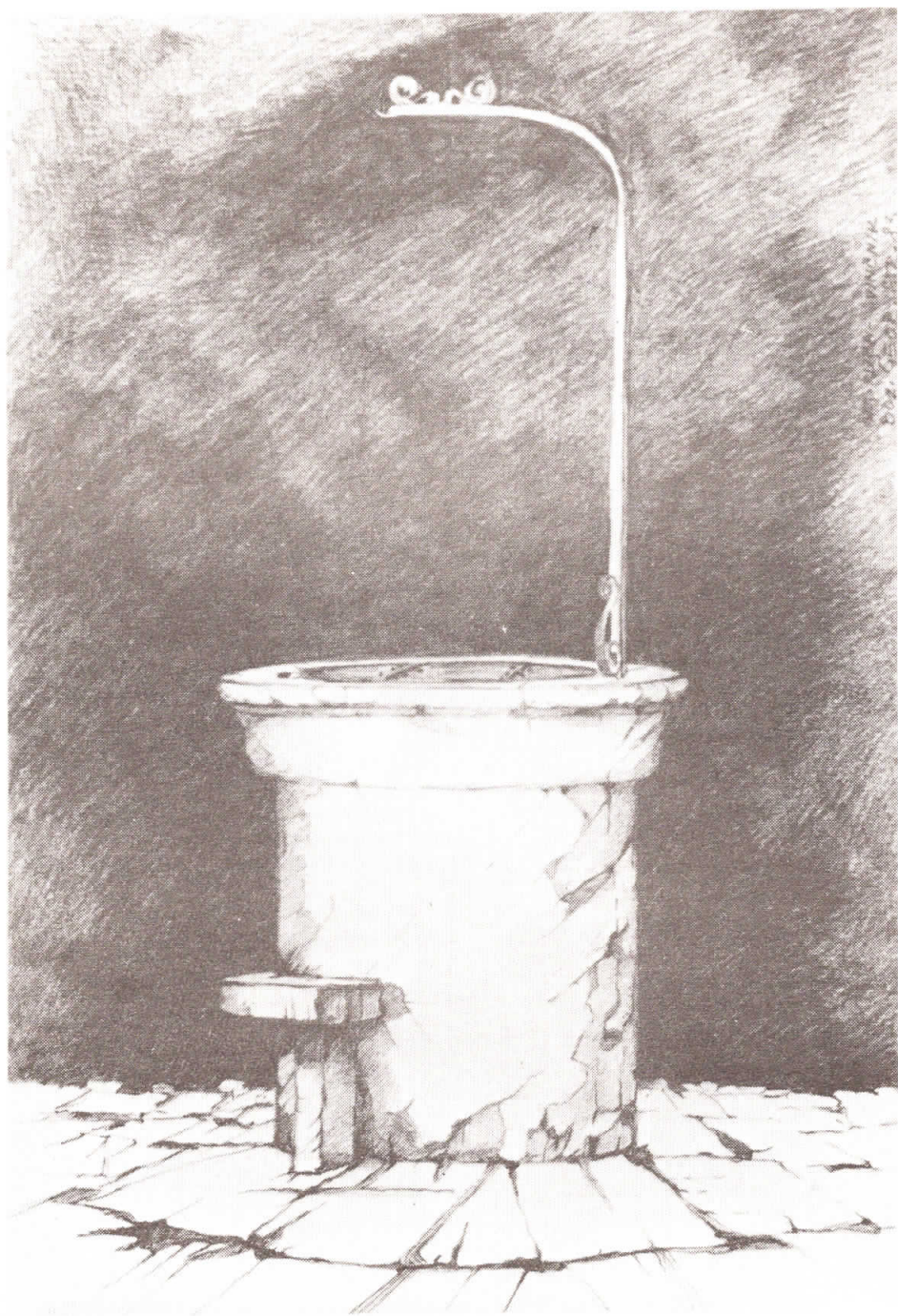
„KAMENOLOM“ II. ođe

Prišel si od daleč,
da me kradeš.
Ni res!
Od mene prihajaš,
sin moj.
Ne dam
svojega peska,
jaz sem živ.
Na meni stoj iš.

Premišljuje.

Kako je zmogel istrski človek tako skrbno polagati kamen na kamen, ga z ljubeznijo obdelovati ter mu vliti življenje? Zakaj ne bi tudi jaz naredil takšno risbo?

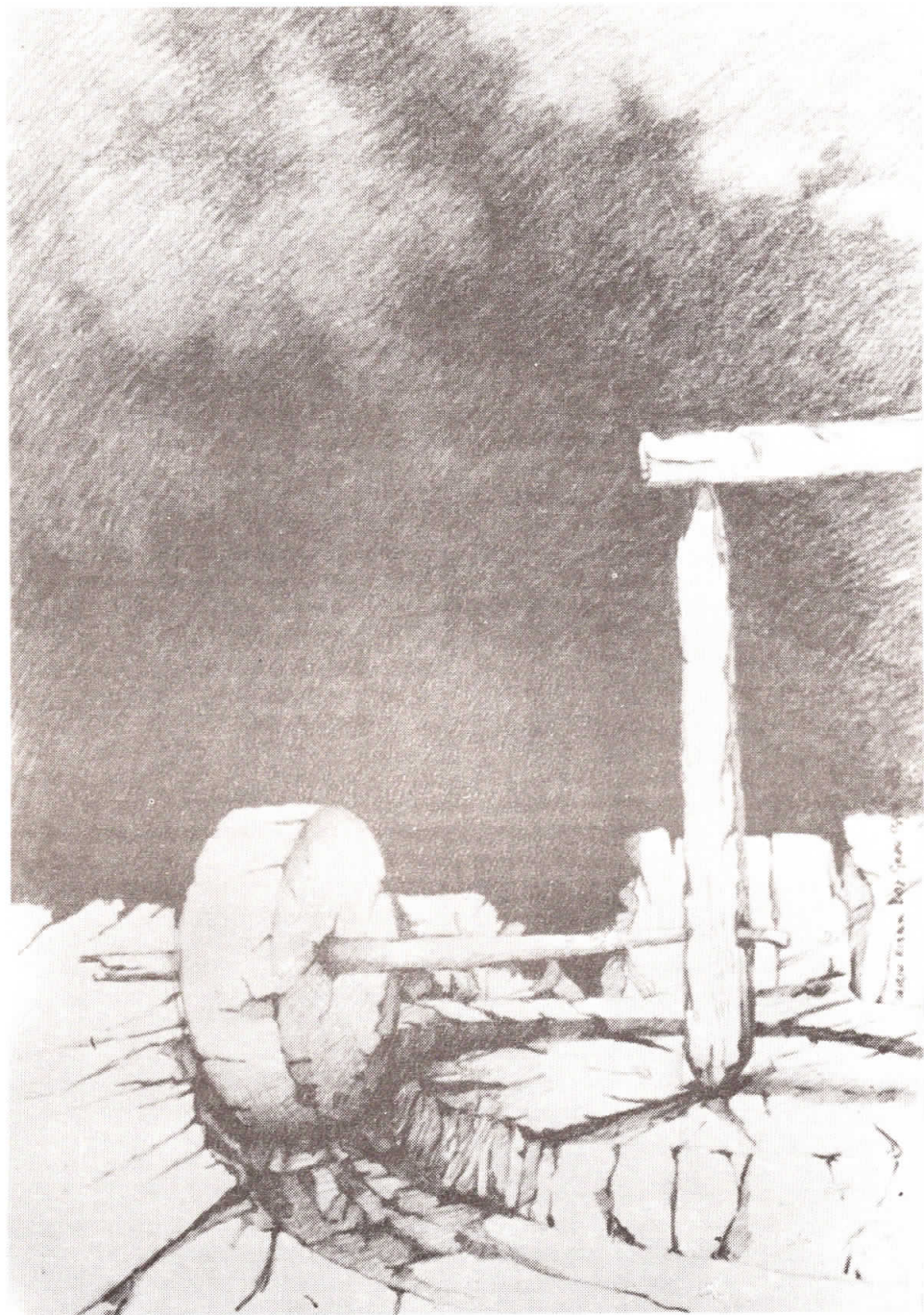
Rezultat so risbe, ki sem jih postavil tako, da sem poudaril lepoto elementov, ki žari še danes, njihovo nemo opazovanje okolice s ponosno držo, ki kljubuje času. Vodnjaki, stebri, kapele tiho govorijo o zgodbah, ki so se dogajale v njihovi bližini. Obžalujejo samo to, da so danes ostali nemi.

„VODNJAK“ svinčnik

Mrmram. Zvenim.
Stokam. Ječim.
Jokam in pojem.
Kričim.
Jaz sem neskončen
kot granitna stena.
Iz žil sem,
mar ne vidiš?

Povsod stoji kamnito orodje, kot del Istre, kot del kamna. Tudi risbe so kamnite. Škoda, da nisem risal s kamnom. Tudi svinčnik se je dobro izkazal. Dovolil mi je, da polagam črto zraven črte, kot človek, kamen na kamen. Ujela sva se. Tudi v risbah je iskanje problem v horizontu. Strogo je ločeno nebo od kamna. Povezava je obdelani kamniti element, ki se visoko dviga v kompozicijo, in z višine govori za obstoj na tej zemlji.

„KOLO“ svinčnik

Prihajam
iz maternice zemlje,
Prihajam od daleč,
da bi ostal
za vedno.
Stolpi, stolpi, stolpi . . .
Za vse izgubljene
in zaprašene.

Novost v mojem ustvarjanju — grafika! Kakšen naj bi bil tisk? Kakšna naj bi bila na splošno? Dolgo sem premišljeval in zaključil, da je narava v Istri naredila takšen grafizem, ki mu človek ni kos. Zanesen sem poiskal najbolj ustrezen del kamna, reliefno oblikovanega s svojimi razpokami in ga brez intervencije odtisnil. Bil sem presenečen. Kamen je spregovoril.

„ISTARSKI JETI“ odtis na papirju

Človeške roke
gnijejo na meni.
Sram me je
in v temi sam žarim.
Prah nabiram v čas,
Kako globoko sežem,
še križa ni,
da bi legel.

Za rojstvo ne sprašujem,
na smrt pozabljam.
Zdaj grem.
Zdaj pojem.
Iz rodnice planeta
prihajam.
Koščke mesa,
kličem v nebo.
Zbogom, popotnik!

